

# DEBRECZENI ÚJSÁG

**ELŐFIZETÉSI ÁR:**  
 Hétven félévre 6 K, negyedévre 3 K. — c.  
 Vidéken 9 K, 4 K. 50 L

**FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTUDOMOS:**  
**THAN GYULA.**

**SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:**  
 Debrecen, Kossuth-utca 3. szám, I. és II. emelet.  
 (Debreceni Első Takarékpénztár épület)

## El kell törölni minden címet és rangot.

Lengyel Imre indítványa.

Nevetség, hogy címekért és rangokért tülekszenek, sőt még pénzt is képesek áldozni. Vagy talán inkább szánalomra méltó ez az emberi gyöngegség? Nehéz lenne eldönteni.

Tény azonban, hogy Magyarországon pénzért lehet vásárolni a címeket, az így befolyt pénzen pedig a kormányok vásárolnak mandátumokat — és ez teszi utálatossá az ilyen vásárokat.

Legutóbb pattant ki ismét ilyen vásár, melynek felháborító részleteit leköszölte az egész európai sajtó. Ez a botrányos eset adott alkalmat Lengyel Imre hajduszoboszlói táblabírónak arra, hogy indítványt nyújtson be Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságához a címek, rangok, rendjelek és kitüntetések eltörlése iránt. Az indítvány így szól:

Tisztelt Vármegye! A mai lapokban olvastam, hogy a Khuen-kormány első évében Kürschner Adolf osztrák nagyiparos magyar bárói rangot kapott. Egyik másik lap azt is hozzá teszi, hogy jól megfizetett a rangért, mert ez nem magyar állampolgárnak dragább.

Széitében tárgyalják, hogy nálunk a kitüntetéseknek meghatározott, minimális árak van, amelyek aszerint emelkednek, hogy az illető notórius panamista-e, vagy mégis akad valami érdeme. olvastam, hogy az udvari tanácsosságért 80.000, nemességért 100.000, báróságért 500.000 koronától fejjeb kell befizetni, a mindenkori kormány titkos rendelkezési alapjába. Az így befolyó tekintélyes összeget aztán a kormány politikai kemszolgálat honorálására, választási célokra és a sajtó „megdolgozására” fordítja.

Elöttem ezen állítások bizonyítottak látszanak.

Emlékszem, hogy a koalíció első évében, amikor a király még nem akart Wekerlééknek szívességet tenni, Zichy Aladár gróf büszkén hirdette, hogy a nemesítések szünetelnek. De csakhamar ők is alaposan behozták a mulasztottakat és valósággal elarasztották címekkel és ordókkal az országot.

A címkorság — mint egyik írónk mondja — nemcsak egy kis „gyöngegség”, de valósággal kiszámíthatatlan károkat okozó epidémia; olyan ragályos betegség, melynek naponta vannak halálesetei, még pedig a címkorsággal járó fényűzés öngyilkosai.

Ott, a távol nyugaton él egy nemzet, mely szellemében, politikai intézményeiben mindig pár századdal előtte jár az

emberiségnek. A szabadság, egyenlőség, testvériség trikolórja alatt a munka és tehetség oltárán áldozik a francia nemzet, mely eltörölte a címeket és rangokat, eltörölte a születés előjogát és az igazi demokráciában találta meg nemzeti nagyságának alapját. Ott rég felfedezték, hogy a munka egyenlősít, a műveltség nivellál s csak a tehetségnek van előjoga. A képviselőházban, az első Wekerle-kormány idejében, az én sürgetésemre, Hefly már indítványozta a cím és rang eltörlését, pedig még akkor nem volt hat orvos egyetemi tanár-báró és még akkor nem volt szállóige a fővárosban, hogy „egyik udvari tanácsos, nem vájja ki a másik udvari tanácsos szemét” (ad nótám egyik varju s. a. t.)

Számos kiváló írónk a guany mérges nyilával a nevetségesség ostorával üldözte azt a közfelfogást, mely lakaj módjára meglapul az üres cím és rang előtt.

Tűzzel vassal kiirtani kellene állami szervezetünkben is azon intézményeket, melyek, mint elmúlt századok korhadt omladéka, gátolják a modern demokráta állam felépítését. Mi azonban hasonszuszva járunk, megközelítve a címaikat, akiket máskülönbben kinevetünk.

Itt lenne már az ideje, hogy utjat álljunk az embert lealázó címezgetésnek és a cím és ranggal járó számtalan visszaélésnek.

Ezt könnyen elérni lehetne egy okos törvénnyel, mely így szólna:

1. §. Minden cím, rang, rendjel, kitüntetés eltörlötetik.

2. §. Jelvényeket, rendjeleket, szalagokat és érmeket mindenkori szabadon viselhet.

Bizonyára vármegyém az én álláspontomra helyezkedik és nem üti el indítványomat a vármegyék kényelmes, de reakciós indokolásával, hogy — nem időszerű.

Az a vármegye, amelyik annyiszor követelte a demokratikus választójog behozatalát, nem taktikázhatik.

Előterjesztem tehát önálló indítványomat így:

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága feliratban kérje meg a magyar országgyűlés képviselőházát, hogy törölje el a címeket, rangokat, rendjeleket, kitüntéseket és keresse meg vármegyénk, hasonló felirat intézése iránt, az összes vármegyeyei és városi törvényhatóságokat.”  
 Hajduszoboszló, 1913. márc. 19.

Lengyel Imre,

hajdúvármegye törvényhatósági bizottsági tag.

**Női felöltők, Leány kabátok**  
 rendkívüli olcsó árban szerezhetők be  
**HALMÁGYINÁL.**

## A monarchia Montenegro ellen. A felújított veszedelero.

Már megint hideg szelek fujnak a Balkán felől. Az ember szívét megdermesztik azok a kegyetlenkedések melyek montenegrói és szerb katonák hordáinak vadságát láttatják. De itt is meg akar ismétlődni a prizrendi eset. Már mindenünnen hallatszanak a harci kiáltások, akár csak a szerb honnyodalom idejében. A bécsi külügyminiszteriumot oktatják jobbról is, balról is és mindenki jó tanácsokkal szolgál.

Ezzel szemben az az igazság, hogy a legujabb affért is el lehet intézni békésen, akár csak az eddigieket. Szomorú is lenne, ha az eddigi veszélyeket megsztuk és most egy ilyen jelentéktelen „afférba” buknánk bele. A harciasak lólába kilátszik, de úgy, a mint nem sikerült a múltban, nem sikerülhet most sem jól kiszámított tervük és a monarchiát nem lehet a háboruba beugratni, hiába rendelték meg Berlinben a fenyegetődzést. A németek sokkal okosabbak, semhogy egy ilyen jelentéktelen ügy miatt háborut követeljenek.

**Energikusabb fellépés.**

Bécs, március 21.

Cetinjei diplomáciai ügyvivőnk utasítást kapott, hogy haladéktalanul és energikusan tiltakozzék a kereszténymészárlás, a skutari rémtettek és a San Giovanni di Medua kitötőben egy magyar hajó ellen elkövetett merénylet ellen. Giessi báró cetinjei követ jelenleg mint osztrák és magyar adlátus a nagyköveti értekezleten vett részt és ezért helyettese, Weinzettel főkonzul fogja megtenni a szükséges lépéseket. Itt azt hiszik, hogy az ügy diplomáciai uton elintézhető lesz, ellenkező esetben energikusabb és nyomatékosabb fellépés várható.

**Közös akció Olaszországgal.**

Bécs, márc. 21.

Ausztriának s Magyarországnak Montenegroval való konfliktusáról a Reichspost azt jelenti, hogy Ausztria és Magyarország részéről **a döntő lépés aligha fog e hét vége felé megtörténhetni.** A bevezető diplomáciai lépést megtették, midőn ki-elégítő fölvilágosításokat kértek. Az ügynek ezt az állapotát most tartóssa

**Orvosságot és vegyvizsgálatot**

pontosan készít

**Dr. SZELÉNYI**

**Piac-utca 30. Kossuth patika.**

fogja tenni az a körülmény, hogy **Nikita montenegrói király a Szkutari előtt levő táborban van.** A montenegrói külügyminiszter az osztrák és magyar ügyvivő jegyzékének átvétele után a táborba ment. Mielőtt a hivatalos választ meg nem érkeznek, másnemű akcióról szó sem lehet.

Az olasz konzultában behatóan foglalkoznak Ausztriának s Magyarországnak Cetinjében tett lépésével. **Bécs és Róma között élénk eszmecsere volt minden lehetőségéről.** Avarna herceg olasz nagykövet mindennap érkezett Berchtold gróf külügyminiszterrel az albán tengerpart eseményeiről. Megállapítható, hogy **Ausztria s Magyarország és Olaszország között teljes az egyetértés.** Tekintettel vannak a kooperáció lehetőségére is.

**Az osztrák és magyar követ Belgrádban is panaszt tett a szkutari konzulátusok, lakóházak, templomok és intézetek lövöldözése miatt és szóba hozta az albánok ellen elkövetett újabb kegyetlenségeket is. Cetinjében és Belgrádban máé hatalmak is utaltak a veszedelmekre,** amelyek az albán állapotok fentartása által előállhatnak. Ugy látszik azonban, hogy Belgrádban és Cetinjében Oroszország titokzatos hallgatásából, valamint abból, hogy a londoni nagyköveti reüniót Szkutari-nak Albániához tartozása kérdésében formális határozatra bírni nem sikerült, új reményt és új bátorságot merítenek a **hatalmak jóakaratu tanácsának figyelmen kívül hagyására.**

Szkutari bombázása nagy pusztításokat okozott. **A bombázás tovább tart. Az általános ostrom közvetlen közel van.** Katonai körökben a legújabb hírek szerint **Szkutari elérését valószínűnek tartják.**

#### Anglia figyelmeztetése.

London, márc. 21.

Ma még csak kevés lap kommentálja Ausztriának és Magyarországnak Montenegró ellen indított akcióját. A Daily Mail örületnek mondja, ha Szerbia és Montenegró Ausztria és Magyarországot provokálni akarna. Miklós király és Péter király nagyon jól tudják ezt. Ez a két uralkodó előbbi hasonló alkalmakkor okosan megtarták hátrálni és ha van eszük, akkor minden habozás nélkül **tisztességes elégtelt fognak adni legújabbankor követelt sértésükért.** Együttal óvakodni fognak attól, hogy a jövőben ezek az esetek megismétlőjenek. Ha ezt nem teszik meg, akkor egészen bizonyosak lehetnek arról, hogy **sem a fülös hatalom sem lesz hajlandó ózsa csibotbaságuk következési nyai ellen megvédelmezni.**

#### Mi történt a Skodrán?

A Skodra hajókormányosa egy újságírónak elmondta, hogy a görög hajókról partraszállott szerb tiszték a montenegrói parancsnokot mindenképpen csillapítani igyekeztek. A Skodra legelőször a léghajós-

tisztakat és négy darab repülőgépet vett föl. A léghajós tiszték valamennyien németül beszélő intelligens urak voltak és ezeknek köszönhetik, hogy bajuk nem történt. A koránnyos több robbanást figyelt meg. Ezek között a legborzasztóbb az volt, amely 8 óra 30 perckor történt és amely után a fölszálló fete füst felhő percekig mindent elsötétített. Valamennyien rettegtek attól, hogy a Hamidijenek egyik bombája a partra hull, mert a parton szabadon volt fölhalmozva a szerb katonaság és tüzéség részére a tizenhat óra óval érkezett körülbelül **hatvanezer tonna munició.** Ha ez fölragban, egész Meduat romba dönti. Az égő görög hajón borzalmasan összesültek a katonák a lovakkal és az ökrökkel együtt. A Hamidije tizedik bombája már két görög hajót fölgvujtott. A Hamidije eleinte gyújtógranátokkal lőtt, később, amikor a szerb katonaság kijött a görög hajó fedélzetére, srapszeleket lőttek. A Skodra látta a montenegrói királyi juttot, amint a Hamidije elől menekült, fölfonta az osztrák és magyar lobogót és semleges kikötőbe futott. A montenegrói királyi jatt különben a Bojana folyón üzletszerűen szokott bárkákat vontatni és ez alkalommal is négy bárka volt hozzája kötvé.

## Ravatalon a görög király.

Athén, márc. 21.

A király holttestét Szalonikiben, Hazilazzarusz házának egyik termében ravatalozták fel. Ebben a házban lakott a király. Görög csendőrség őrizi a holttestét. Athénből koporsót küldtek Szalonikibe. A királyt az Athén mellett levő Tatój nyári kastély mauzoleumában fogják elhelyezni, ahol eddig a királyi párnak egy leánya alussz örök álmát. Az athéni metropolita-templomban előbb mindenesetre föl fogják ravatalozni a holttestet.

#### A király mondta.

München, márc. 21.

Egy estilap jellemző adatokat mond el a görög királyról. A királyt Athénben mindig csak kíséretének egyetlen tagja kísérte, feltűnés nélkül járt-kelt a község között. Királyi méltóságához képest nagyon szabad-elvű volt, így nyilatkozott:

— **Ötven-hatvan év múlva talán egyáltalán nem lesznek már királyok, ha a szociáldekrácia továbbra is olyan mértékben terjed, mint az utolsó harminc évben.**

Két évvel ezelőtt az athéni nagy műkiállításán egy allegorikus kép volt kiállítva, amelyben egy telivar görög ló a görög hatalmat jelképezve, Konstantinápoly felé vágat. A király néhány percig figyelmesen nézte a képet, majd mosolyogva megjegyezte:

— **Félek, hogy ez a nemes paripa hamarabb megsántul, mielőtt célját elérné.**

A király általában nagyon hideg, szkeptikus benyomását keltette. Uralkodói voltát úgy fogta föl, mint egy ráneheződő kötelességet, amelyet legjobb tulása és lelkiismerete szerint igyekezett betölteni. György király soha életében nem volt beteg, valódi északi ember volt, testben és lélekben egészséges.

rete szerint igyekezett betölteni. György király soha életében nem volt beteg, valódi északi ember volt, testben és lélekben egészséges.

## Egyház és iskola.

**Dicsőfi József üdvözlése.** Dicsőfi Józsefet, a debreceni ref. egyház nagytekintélyű elnökét névnapja alkalmából meleg szeretettel üdvözlötték. Ugy egyházi, mint világi részről elhalmozták gratulációkkal a köztiszteletben álló ref. lelkészelnököt.

**Ülések a ref. egyháznál.** A ref. egyháznál csütörtökön az ösztöndíjosztó és a berházépítő bizottság tartottak ülést.

## Perzsa misszionárius Debrecenben.

### Előadás a kollégiumban.

Érdekes ember érkezett a napokban Debrecenbe. **Marcus G. Dániel** misszionárius, aki a mohamedan Perzsiában igyekszik hiveket hódítani a kereszténységnek.

**Marcus G. Dániel** tegnap délután öt órakor előadást tartott Perzsiáról és az ottani keresztény-missziókról a kollégium dísztermében igen szép szamu hallgatóság előtt. A misszionárius angol nyelven tartotta beszédét, amelyet **Csiky Lajos** főiskolai tanár kitűnően tolmácsolta magyarul.

A vendég egy javakorabeli, de már erősen kopasz férfi, aki a perzsa misszionáriusok palástszerű köpenyében lépett az emelvényre s már külsőseggel is figyelmet keltett. Nagy vonásokban ismertette Perzsiát, amely elég messze esik tőlünk, de úgy látszik, még messzebb van a civilizáció legelőbb követelményeitől. Az állam talpköve korántsem a tiszta erkölcs, hanem a szabad lopás. **„Aki bírja, marja!”** — ez az elv uralkodik ott a mohamedan világban. A nőknek abszolút nincs tekintélyük s aki egy asszonyt megöl, az perzsa felfogás szerint semmivel sem követett el nagyobb bűnt, mint aki egy csirkét lenyaz. Minél többet gyilkolni és rabolni — Perzsiában a mohamedanok előtt ez a legfőbb erény s így lehet megszerezni a — közbecsülé t.

A kulturáról halvány fogalmaik sincsenek a mohamedan lakoságnak, amelyek kilencven százaléka analfabéta. Az irni-olvasni tudást felesleges luxusnak tartják. Vallás tekintetében a mohamedan hit dominál természetesen, de vannak ott különféle fantasztikusabbnabb fantasztikusabb szekták. Így például Mosszulban az ördögimádók. E felekezet tagjai nem mást hisznek, minthogy egyedül az ördög által juthatnak be — a menyországba. Igaz ugyan — mondják — hogy az ördög most még onnan maga is száműzve van, de végül még is befogadják és akkor majd bevviszi azokat is az égbe, akik hozzá hűségesen imádkoznak. Előttük ez a hit az, amely boldogít. Vannak más ilyen különleges társaságok is Perzsiában, olyanok is, akik a tüzet tisztelik s attól várják a legfőbb jót.

A kereszténység csak 70—80 éve ismeretes Perzsiában. Lassan terjedt el, de mégis az a szerencséje, hogy a mohamedanok nem tartják magukra nézve veszedelmesnek. Ugy vélekednek ugyanis, hogy a kereszténység már annyira előregedett, hogy utolsó idejét éli. A mohamedanizmus ellenben mindig csak — fiatalodik. Kőrül-belül száz keresztény-misszió működik már Perzsiában s veszi fel a küzdelmet a mű-

**Közelgő husvét**  
(Peszach)

alkalmából tisztelettel kérem n. b. rendeléseit. Elsőrendű áruk, igen jutányos előnyáruk. Tájékoztató rendelésvivővel készséggel szolgállok. Telefon 382.

**Ullmann Salamon**

fűszer, csemege és ital nagykereskedése Piac-u. 81. 25.

velődés szinte elképzelhetetlenül alacsony fokán álló mohamedánizmussal. De 8-9 éve még annak, hogy azt megengedték, hogy a mohamedán gyermekek keresztyén iskolába járassanak. (Mást nem is igen látogathatának — nincs.) A múlt évben ezer mohamedán keresztelkedett át keresztyénné.

Kétségtelen, hogy Marcus G. Dánielnek nem könnyű munkája lehet Perzsiában, amikor a keresztyénségnek híveket toboroz. Azért tesz most körutat Európában, hogy a misszióhoz új katonákat s anyagi alapot gyűjtsön. Nem hagyhatja ki utjából Debrecen, mert tudja, hogy az a magyar kálvinista Róma. A magyarokkal különben rokonszenvezik s azt állítja, hogy arera, temetre, nagyon hasonlítanak a perzsákhoz, valóságos testvérnép vele. Erre nézve valami pergament-okmányt is emlegetett, amelyet egy öreg perzsa templomban talált s arról szól, hogy Krisztus után 3-4 századdal egy csomó perzsa felkerekedett s erre mifelénk vette útját. Ugy látszik, nem tarthatja valószínűnek, hogy azok éppen idejöttek a mostani Magyarországra. Kár, hogy ezt a pergamentet elfeledte elhozni. Egyébként az előadása nagyon megerdeltelte azt a figyelmet, amivel közönsége részéről találkozott.

## Városháza.

**Elmérés vagy hozzámérés.** A mérnöki hivatal mérései nagyon bizonytalanok és megbizhatatlanok, amint azt már a jog- és pénzügyi-bizottság is megállapította a göczukorkagyar telekadományozásánál, amikor olyan területeket is hozzámérték a telekhez, melyeket nem adott oda a közgyűlés. Ugy látszik, a Dmke. telkénél is elmérés történt, mert a telekhez mérték a Cegléd-utcai temető csücskét is, holott a temető területét megbolygatni nem szabad. A dologról a polgármester jelentést tett a tanácsnak. Az esetet megvizsgálják. A hibát valószínűleg a vazlatrajz készítésénél követték el.

**Tele a viztorony.** A városi vízmű kipróbálását csütörtökön folytatták a tervező Pazár István mérnök vezetése alatt. A gépek kifogástalanul működtek, a kutak pedig elegendő vizet szolgáltatottak, úgy, hogy remélni lehet, miszerint a 9 kut is adni fogja egyelőre a kívánt 5000 köbméter napi vízmennyiséget. Délben a városi tanács tagjai is megtekintették a vízszelő telepet és a viztoronyt, melynek tartályában 7 méternyire emelkedett a víz, délutánra pedig egészen megtelt, tehát ezer köbméter víz volt benne. Ma már, ha nem lesz esős az idő, locsolni is fognak a vízvezetéki vízzel a Simonyi-uton, a Péterfián és a Nagytemplom előtt.

**A városi muzeum husvétja.** A városi muzeum kusvét első napján zárva lesz. Második napján pedig délelőtt 9 órától 12-ig, a Csokonai-kör erekllyetárával együtt díj nélkül megtekinthető.

Simonyi-ut 28. szám alatti  
**villa és kert**

Kiadó esetleg eladó. Értekezhetni dr. tasnádi Kardos Endre ügyvéd Kossuth-u. 9 szám alatti irodájában. 424

## Hol van Debrecen Kossuth-szobra ?

### Ehelyezték ideiglenesen ?

Az egész város közönsége kegyelettel gondol mindig a nagy Kossuth Lajos emlékére és forró vágya, hogy ércebe öntött alakja mielőbb disze legyen a Nagytemplom előtti térnek. A szobrot nagy költséggel elkészítette a város, át is vette a kiküldött bizottság, a művészek tiszteletdíját ki is utalványozták és azóta a szobor türelmesen várja a leleplezést, mely azonban egyre késik.

Mig a szobor mellékalakjainak rendes elraktározásáról gondoskodtak, addig a főalak, Kossuth Lajos ércebe öntött mása nem kapott a Nagy-Debrecenben fedelelet. Olyan kevés háza van a nemes városnak, hogy nem akadt bennük néhány négyzögöl méternyi hely, ahol elhelyezhették volna ideiglenesen a a nagy költséggel és még nagyobb kegyelettel elkészített érc-Kossuthot. Magánházaiban helyezték el. Még pince, félszer vagy fás-kamara se jutott számára, a szabad ég alatt helyezték el, a Darabos-utca 52. számú ház udvarán. Ott fektették le a hatalmas szobrot, a pusztta földön pár szál deszkára közvetlenül a kapu mellett, fejjel a büzös csatornaszem felett, úgy, hogy a csatornába csak nagy óvatossággal lehet a szennylevet önteni, hogy a szobor fejét ne érje.

Mikor a szobrot még a múlt év őszén ott elhelyezték, a szobor szalmával volt letakarva és zsákvászonnal bevarrva. Most a szobor arca betakarva sincsen, a szalma lerohadt róla, az arcot bármelyik csavargó megcsönkíthatja és egyetlen kalapácsütéssel elcsufíthatja, azután elszaladhat, mert hiszen három lépésnyire van a kapu.

Ott hever az érc-Kossuth a szabad ég alatt, az udvaron, a csatorna mellett, mint valami félredobott limlom. Hát lehetséges ez? Hát szabad ilyesmit elkövetni Debrecenben? Hát maga ez a tény is nem-e a legdurvább kegyeletsértés?

Lehetetlenség, hogy erről tudjon a város polgármestere és a tanács, mert az felháborító dolog volna. Fel-tételezzük, hogy erről a botrányos dologról nem tud se a polgármester, se a tanács, se a Kossuth-szobor-bizottság, se a nagyközönség, mert különben már régen kitört volna a közfelháborodás.

De tudni kell róla a volt főmérnöknek, akit a szobor-bizottság és a tanács megbízott a szobor ideiglenes elraktározásával. Hát gyönyörűen megfelelt a megbízatásnak.

Mikor a dologról a „Debreceni Ujság” értesült, kiküldött munkatársunk tanukkal kereste fel a Darabos-

utca 52. számú házat. Elszomorító állapotban találták a szobrot. Ott feküdt a kapu mellett az érc-Kossuth, a szomszéd ház eresze alatt; a fej teljesen szabadon van, piszkos csatorna felett, ott lóg még a nyakon a rohadt szalma és a letépett zsákvászon. Látszott, hogy a szobor fejét megtörülgették. Bizonyosan szükség volt rá. Akik látták, mindannyian felháborodtak a dolgon.

Felhívjuk a dologra Kovács József polgármester figyelmét és egyúttal kérjük, hogy a botrányos állapotot azonnal szüntesse meg, mert ez durva megsértése a kegyeletnek, letiprása a Kossuth-kultusznak. Van a városnak elég háza, ha nincs, akkor még van annyi pénze, hogy egyszerű bódét építtessen és zárt helyen raktározza el a szobrot a leleplezésig és az egész város közönségének kegyelet tárgyát képező szobor ne legyen kitéve a megsértés vagy a megcsönkítés veszedelmének. Tűrhetetlen dolog, hogy a szobor magánház udvarán, a csatorna mellett, szabad ég alatt, őrizetlenül heverjen, mert az a szobor nemcsak kegyelet tárgya, hanem érték is, tulajdona az egész város közönségének.

Azonnal intézkedni kell! Nem szabad játszani és gunyt üzni a debreceni közönség kegyeletes érzéseivel, mert a felháborodás vihara oly elemi erővel fog kitörni, hogy országos botrány lesz belőle.

**Világhírű**  
**Habig kalap**  
ujdonságok  
**ASZMANN FERENCZNÉL**

**APOLLO**  
mozgó színház  
Plac és Miklós-u. sarok.  
Igazgató: Deési Alfréd.

Ma délután 3 órától félhelyárak mellett  
**A Sátán.**  
Színjáték 8 felvonásban.

**A csipkeverő leány.**  
Hollandi vígjáték 2 felv. Főszereplő: Susanne Grandais.

4 órától rendes árak! — Holnap új műsor! — Ujdonság! „Nornisk” kép!  
**Udvari intrika.**  
Társadalmi színmű 3 felv. Főszereplő: W. Psylander.

## Gyenes Antal

vízvezeték, csatornázás és központi fűtési vállalat

DEBRECZEN, Miklós-u. 29. Telefon 937.

Készít minden e szakmába vágó munkálatokat, modern fürdőszobákat, angol closetteket, szabadalmazott fagymentes udvari closettet, kagylókat és kifolyó állványokat, központi fűtési berendezéseket, szárító készületeket stb. — Bádogos és szerelési munkák javítását és házak évi jókarban tartását a legolcsóbb árban számítom. 151

## Elevenen a sirban Megfordult a koporsóban.

Szatmár, március 21.

Rémes eset tartja izgalomban a szatmármegyei Erdődamos község lakosságát.

Gyirke Péter erdődamosi gazdálkodónak meghalt a fiatal felesége. A férj az asszonyt a maga fitestvére mellé akarta temettetni, aki egy éve hunyt el. Mikor a temetőben felásták a sirt, a sírásók kíváncsiságból felnyitották Gyirke testvéreinek koporsóját. Az egy éve eltemetett holttestet borzalmas állapotban találták. *A csontváz megfordítva feküdt a koporsóban. A ruhát, a melyben eltemették, a koporsó egyik sarkában találták összetépvé és egy csomóba göngyölve.*

A sírásók a megdöbbentő fölfedezésről értesítették a község elöljáróságát, amely azután megállapította, hogy Gyirkét elevenen temették el. A szerencsétlen embert egy éve szélhűdés érte és ekkor a halottkém megállapította a halál elkövetkeztét. *Ugy látszik, a sirban eszméletre tért és addig folytatta szörnyű tusáját, míg meg nem fullt.*

A felháborító eset dolgában megindult a hatósági vizsgálat.

## Felgyújtott ház. Nagy tűz Nagylétán.

Nagyléta községben az elmúlt éjjel nagy tűz volt. Elhamvasztott egy házat, de kicsi hijsa volt, hogy egész utcát lángba nem borult.

Este 10 óra körül gyulladt ki a Magyar György háza. A heves szél nagyban élesztette a tüzet, amely csakhamar teljesen hatalmas kerítette az épületet.

A községi tűzoltóság hamarosan megjelent a helyszínen s a szomszédok segítségével fogott a tűzoltáshoz. Az épületet azonban megmenteni már nem lehetett. A tűzoltók munkája főként arra irányult, hogy a lángok a szomszéd házakra át ne csapjanak. Ezt sem sikerült teljesen megakadályozni, mert a közvetlen szomszédok fedelére belekaptak a lángok, de ezt eloltották.

A Magyar György háza ellenben porig leégett. A butorzatból is alig tudtak valamit kihordani. A kár meghaladja a három-ezer koronát.

Nagyon valószínű, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. Ezt a feltevést több körülmény támogatja. A csendőrség nyomozást is indított az ügyben.

**Bluosok, Pongyolák,**  
remek választékban már 7 korona 90  
fillértől kezdve  
**Halmágyi fióküzletében.**

**Legszebb női kalapok  
GOLDMARK**

## Merénylet a hitves ellen.

(Debrecenbe jött gyilkolni. Rálőtt a feleségére, de az sértetlen maradt. Összekötözve a rendőrségre. Mit vallott az asszony? A tettes belismerésben.)

A József kir. herceg-utca 8. számú ház egyik földszinti helyiségében tegnap délután kevéssel négy óra előtt egy lövés hangzott el. Az ott szolgáló Gál Mihályné nevű, 28 éves c. elődre irányozta ezt elhagyatott férje, de a golyó célt tévesztett. Az asszony menekülni igyekezett a veszedelmes ember elől, aki töltött fegyverrel üldözte s amint az utcai kapuhoz ért, az éppen arra haladó Szarka Sándor 28. sz. rendőrtizedes vette védelmébe. A merénylő meg a rendőrrel is szembeszállt:

— Ugy is csak elpusztítom azután magamat. Megölöm, ha kell az egész világot! — kiáltotta fuldokló dühvel és nem akarta magát megadni. A ház előtt van a tejpiac, az ügyes rendőrtizedes egy bódéhoz nyomta az önkívületig felhevült embert s úgy vette el tőle a pisztolyt. Azután pedig összekötözte a kezeit, hogy se magában, se másban kárt ne tehessen s úgy kísérte be a kiváncsik nagy tömegének sorfala között a rendőrségre.

Az asszony egész testében remegett a kiállott izgalmaktól, de különben semmi baja nem volt. A rendőrségen így mondta el az esetet:

Hat évvel ezelőtt kötöttem házasságot Gál Mihállyal. Volt azonban egy akkor két és fél éves törvénytelen kis leányoms figyelmeztettem Gál Mihályt, hogy jól gondolja meg, nem egyet vesz el, de kettőt. Ő ebbe bele is nyugodott. A törvénytelen kis gyermekemet az édesanyám tartotta a múlt év őszéig, a mikor elhalt s a gyerek a hazunkhoz került. Ez zavarta meg addig csendes hazaséletünket, amelyből két kis leány született. Az uram nem szívelhette az idegen gyermeket, engem emia t folyton szidott és pofozott. Két hétig szenvedtem, akkor megelégettem s azt mondtam, elmegyek.

— Jól van, de nem kapsz se kenyeret, se gyereket — felelt az uram.

— Nem bánom — válaszoltam. És el is költözök em tőle öt és fél hónappal ezelőtt. Mikor burcolkodtam, Gál Mihály kiállt az udvarra, fűtült és dalolt.

Debrecenbe jöttem be s itt elállottam özv. Schwarznéhoz cselednek a József kir. herceg-utca 8. szám alá, ahol ez az eset lefolyt. Egy hónap múlva felkeresett Gál Mihály s behozta a kisbbik kis leányát és ott hagyta, hogy tartsam. Egyszeremint hivott is vissza Hadháza.

— Két zsák krumplit adok, meg egy félhordó savanyu káposztát — így édesgetett, mire ezt feleltem:

— Edd meg magad!

Erre ő mergeb n — mert hirtelen mérgeül — lehuzta rólam a jegykabátot. Én a kis leányt, akit ott hagytam, beadtam a lencsbe.

Ma délután éppen mosogattam, amikor betámitott hozzám az uram s haragosan kérdezte:

— H I a gyerek?

— A lencsbe.

— Hogy merted bevinni? Hozd ki rögtön, mert lelőlek. Így besélt s nem is hallgatva rám, elsütötte a pisztolyát. En ekkor már a szoba ajtóhoz hatraltam s a lövéskor félreugrottam. Így történt, hogy a golyó az ajtó parkányában akadt meg s engemet nem ért.

Igy szól az asszony előadása. A férj rajután lecsillapult, így beszélt:

— A déli vonattal jöttem be Debrecenbe. Nagyon elvótam keseredve. Annyira vagyok, hogy Hadházon már ember elé is szígyellek menni. A gyerek dőga bántott s minthogy, mikor írte mentem, az asszony nem akarta visszaadni, úgy gondolkodtam, hogy kiszorítom belőle a párat. Mikor eltávozott tőlem az asszony, én csak azért pereltem vele, hogy hovatette a nyári keresetemet? En az asszonyt azóta vissza se hívtam, mer' hát annak idejében el sem küldtem. Neki vót kedve inkább szőgalni menni.

Pető Pál és Olasz Vilmos ügyeletes rendőr isztviselők e vallomásokat jegyzőkönyvbe foglalták. Ezután Pető Pál előzetes letartóztatásba helyezte Gál Mihályt, az asszonyt pedig, aki kijelentte, hogy az ura azt k pja meg, amit érdemel\* elbocsátotta.

## Színház.

**Az ünnepi akontó.** A városi tanács a szintársulat tagjai részére a husvéti ünnepekre 3200 korona előleget utalványozott. Ez az összeg már a volt szinigazgató biztosítékát terheli.

**Az Uranus új műsora.** Tekintettel a husvéti ünnepre, az Uranus színház igazgatója gondoskodott arról, hogy ma, szombat és holnap egy rendkívül mulattató két órás műsorban részesítse közönségét. 1. Zene. Willy lépne meg. (Humoros.) — 2. A festő remekműve. (Nagyszerű társadalmi dráma. Ujdonság!) — 3. Bandika sz. nideje. (Humoros történet.) — 4. Második házasság. (Vígjáték.) — 5. A női fodrász. (Humoros jelenetek.) — 6. A visszatért halott. (Szenzációs társadalmi dráma.) Előadások este pont 6 órakor. Bemenet 6, 7, 8, 9 órakor. Rendes helyárak. Bérlet, isztviselő és kedvezményes árú trafikjegyek ma érvényesek. Holnap, vasárnap ez a műsor utoljára látható Hatfőn új műsor.

## Saját érdekében!

Mielőtt Husvételra ruhaszükségletét beszerzi, ne mulassza el megnézni

**Szabó Miklós**

kész férfi-, fiu- és gyermek-ruha nagyruházat



Debrecen, Piac-u. 19.

(az Alföldi takarékpénztárral szemben)

ahol a legújabb és legfinomabb angol felöltők, öltönyök, fiu- és gyermekruhák, nadrág különlegesség stb. állandóan óriási választékban vannak raktáron. A legolcsóbb szabott árak minden darabon láthatók. — Tessék áruraktáram óriási nagyságáról meggyőződni!

Külön angol uriszabóság, nagyválasztéku szövetraktárral  
Telefon 10-64.

A címre kérem ügyelni. Piac-u. 19.  
(Fiók üzletem nincsen.)

Budapesti Női kalapgyár üzletében szerezhetők be, hol a legolcsóbb minőségtől a lefinomabb kivitelig kaphatók női kalap formák, díszített eredeli modellek, pontos és előzékeny ki zolgálás. Szentanna-utca 3. szám. Kalap díszítések és gyászkalapokat gyorsan készítünk el. Az üzlet Marossy Gizella vezetése alatt áll.

## Hamis pénzt árultak a mátészalkai vásáron

### Egy veszedelmes pénzhamisító.

A napokban folyt le a mátészalkai országos vásár. Ott Koszorus Imre pénzügyőri főosztályos figyelmeztette a csendőrséget, hogy hamis pénzt árúsítanak a vásáron.

Darabán György fábiánházi lakosnak kínáltak egy hamisított új két koronást — felérv. árban. Az meg is vette a pénzt, de csak husz fillért adott érte. Ezt is közösen elitták a hamis pénzgyártóval.

A pénzgyáros Kazinczki György 38 éves mátészalkai lakos volt, akit mint veszedelmes pénzhamisítót ismernek. Csak nem régen szabadult ki a debreceni törvényszék fogházából, ahol hét hónapi vizsgálati fogsgot töltött. Ezenkívül már két ízben ült pénzhamisításért. Először 1905-ben Debrecenben hét és fél havi börtönt, másodszer Szatmárt másfél évi börtönt.

És mindezek dacára is folytatta a bünyös mesterséget. Darabán György előtt ezt be is ismerte, a csendőrség előtt azonban tagadta. Nem akart tudni semmiről sem, noha még egy másik tanu: Lökös Ignác is bizonyítja, hogy neki is nagyban kínálta a hamis pénzt. Hazkutatást tartottak nála, de nyomát sem találtak a hamis pénznek. Kazinczky György elég ravasz ember ahhoz, hogy valami titkos helyen csinálja a pénzeket, tapasztalásból tudhatja, hogy a hatóság legelsősorban is a lakásán keresi s így könnyen rajta veszthet.

A mátészalkai csendőrség, noha még nem akadt reá a pénzgyártó műhelyre, megtette Kazinczki György ellen a feljelentést a debreceni kir. ügyészségen.

## Ujdonságok.

\* **Husvétii istentiszteletek az ág. hitv. templomban.** Husvét első napján délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet, utána urvacsoportosítás. Délután 3 órakor Peér P. Sándor segéd-lelkész prédikál. Husvét második napján délelőtt 10 órakor Peér P. Sándor segéd-lelkész végzi az istentiszteletet, ugyanis oszt urvacsoportát. Délután 3 órakor ima.

\* **Krausz főrabbi 60 éves.** Tegnap töltötte be 60-ik életévét Krausz Vilmos, a debreceni zsidók tudós főrabbi, akit hívei rajongással vesznek körül. Születésnapján is kifejezést adtak szeretetüknek. A hitközség díszes kivitelű karosszéket ajándékozott a főrabbinak, az izr. ifjak dalköre pedig szeretéssel tisztelte meg.

\* **Czitó-est a Vivóclubban.** Ünneplés megatottság vonult végig a vivóclub tegnap tartott társasvacsoráján, a melyen Czitó Károly brigadéros, a Vivóclub volt elnökét bucsúztatták a klub tagjai. Az ünnepelt brigadéroson kívül ott láttuk: Weér György táblai tanácselnököt, dr. Fráter Imre földbirtokos ügyvezető elnököt, Szabó Sándor vezérkari századost, Debreceni Jenő gyárigazgatót, dr. Láng Sándor orvost, Fisch Lajos vezérigazgatót, Bánó Lehel, Buday Aladár, Szabó honvéd huszárfőhadnagyokat és társadalmunk még sok más jelentős tényezőjét, többen pedig kimentették elmaradásunkat. Az igen sikerült társasvacsorát dr. Fráter Imre mindvégig emelkedett hangú ünnepi beszéde vezette be. Visszapillantott a vivóclub multjára, megrajzolta a távozó vezér tevékenységét, majd megindító szavakkal bucsúztatta el a klub tagjaitól. Könveig megható beszédben köszönte meg Czitó brigadéros a klub

tagjainak ragaszkodását, szeretetét, a vezetőség részéről a munkálataiban tanúsított segédkezetet, elviszi — ugymond — azt a bensőséges érzést, mely a tagokhoz fűzi, új állomáshelyére, szívesen és büszkén fog visszagondolni arra, hogy az ő irányítása mellett lendült fel Debrecenben a vivósport. A club jelen volt tagjai zajos ovációban részesítették szeretett elnöküket s a vacsora alkalmával még Weér György, Debreceni Jenő, Mező Armin fejezték ki Czitó Károly iránti ragaszkodásukat. De kiemelkedett ez az est a club többi társasvacsorái közül a művészeti programjával is. Nem tudjuk megállapítani, hogy ki volt nagyobb a művészetben dr. Fráter Imre, Zöldy M. János, Fisch Lajos, avagy Fráter Iván, akiknek elragadó hegedűjátéka és éneke mellett a reggeli órákban még együtt volt kedélyes hangulatban a társaság s így mondták a club tagjai istenhozadót elnöküknek a — viszontlátásig.

\* **Hibás törvénykönyv.** A belügyminisztérium tudvalevően minden esztendőben egy kötetben foglalva kiadja az illető esztendőben hozott és szentesített törvényeket. Nemrég jelentek meg hivatalos kiadásban az 1912. évi törvények, melyeknek most egy súlyos fogyatkozását konstataáltak a belügyminisztériumban. Nevezetesen rájöttek, hogy a harmadik füzetből tizenhat oldal, vagyis egy teljes iv hiányzik. Kimaradt a füzetből a 61. törvények egészen és a 62. törvények egy része. A hiányos törvénykönyvet, melyet már átadtak a forgalomnak, be fogják vonni s meg fogják semmisíteni, a miből nem csekély kára lesz a kincstárnak.

\* **Vasvillával üldözte a feleségét.** Ifj. Szemes Imre hajduhadházi lakos nem valami jól bánt a feleségével. Folytonosan szidalmazta az asszonyt s tegnap pedig vasvillával üldözte és le akarta szurni. A felesége emiatt panaszt emelt ellene. A csendőrség letartóztatta ifj. Szemes Imrét s át adta már a debreceni kir. ügyészségnek.

\* **Prohászka husvétii tojása.** Megírtuk már, hogy a külügyi kormány Prohászka konzult, akinek prizrendi afférja annyit port vert föl s nagy nemzetközi bonyodalomra adott okot, husvétii piros tojással lepte meg: kinevezte a monarchia rio-de-janeirói főkonzulává. Az új brazíliai főkonzul — mint nekünk most Bécsből táviratozzák — holnap indul el délamerikai útjára.

\* **Féltékenység késhegyig.** B. Nagy Zsófia, dohánygyári munkásnő panaszt tett Sz. B.-né dohánygyári munkásnő ellen. Azzal vádolja az asszonyt, hogy az őt féltékenységből folyton üldözte. Tegnap a gyárban újra rátámadt és mikor távoztak, a kapuban késsel le akarta szurni. A többi munkásnők akadályozták meg a merénylet végrehajtását. A rendőrség az ügyben nyomozást indított.

\* **Vonatkisiklás Bécsujhelyen.** Bécsujhelyről táviratozzák, hogy ott ma reggel a vasúti állomás előtt a Magyarországból jövő 302. számú gyorsvonat kisiklott. A lokomotív és egy személyszállító kocsik keresztbe a vasúti sínre esett. A többi hat kocsik állva maradt. A fölborult kocsik utasait az ablakokon emelték ki. Az utasok közül egy asszony ideges rohamot kapott, egy Horváth Imre nevű utas pedig zúzódásokat szenvedett. A kisiklás okát nem tudják, a váltók rendben voltak. A vasúti forgalom nem szenved zavart.

\* **Egy leány és két fiu.** Kecskemétről jelentik: Tóth Mihályné, egy ballószögi-pusztai napszámos felesége hármas ikreknek adott életet, akik közül egy leány és kettő fiu. Mind a három gyermek él. Ez az eset, hogy az újszülöttek különböző neműek, nagyon ritkán fordul elő. Érdekes, hogy Tóthnénak az anyja is egy ízben hármas ikret szült. Tóthék n gyon szegények és most a városához fordultak segítségért.

\* **A Zion egyleti tagok** tisztelettel kéretnek a vasárnapi közgyűlésre, de fél 11 órakor minél számosabban megjelenni, hogy a határozatképesség meg legyen.

\* **Háztulajdonos ur kékszakál.** Prágából jelentik: A Prager Zeitung értesülése szerint Kosztelechen letartóztattak egy Jindra Ferenc nevű háztulajdonost, akit azzal gyanúsítanak, hogy három feleségét megmérgezte. Mind a három asszony holttestét ki fogják ásni és meg fogják mind vizsgálni.

\* **Salvator Paulani sört** a mai naptól kezdve allandóan frissen csapolva merik Márkus pince.

\* **Legszebb tavaszi keztük** Schön Sándornál, Piac-u. 14., Csapó-u. sarok.

\* **Gráthy Ferenc könyvkereskedésének** ujabban berendezett antiqárium, Piac-utca 8., allandóan vesz és elad mindenféle kül- és belirodalmi műveket, regényeket, szakműveket stb. Új könyvek kényelmes havi részletre, antiqár példányok készpénzért féláron. Telefon 296.

\* **Legfinomabb gyapjuszövelek** mesés olcsó árban Kupfer és társánál, Széchenyi-u. 2., ugyanott a Kupfer féle csőd-tömeg is kiarsítottatik.

\* **Meglepő változás van a tavaszi női divatban.** Ezen divat-ujdonságokból mesés kiállítást láthatunk az Alföldi palotában, a Rózsa Lajos-féle első rangú divat-áruház kirakatában. Félhosszú Gentry kábat 24 koronától. Elegáns costum színes és fekete 30 koronától, selyem divat-kalapok 12 koronától. Mérték után rendelések 3 nap alatt készül saját műhelyben, Rózsa Lajos féle felöltő áruház a Bikával szemben.

\* **Étkezés Penzióban.** A Központi szálloda éttermében teljes ellátással, lakás szállodában új rendszerű havi étkezéssel kombinált igen olcsó és kifünő étkezés bármely naptól kezdhető. Márkus Jenő vendéglős.

\* **Legjobban és gyorsan vállal** kosztümöket mérték szerint, szép kivitelben, munkadíj 20 koronától feljebb Rózsa Kis-templombazár.

\* **Bottó Kornél rövidáru** üzlete a Hungári kávéház tőszomszédságában újonnan felszerelve, előnyös árak mellett kaphatók husvétii locsolók, tavaszi keztük, harisnyák, lüszter kötények, szép kalapvirágok, férfi diavatóruk, nyakkendők nagy választékban.

## !! Megérkeztek !!

az ujonnan berendezett üzletünkbe a friss tavaszi

### :: gyapjuszövetek ::

ugy férfi öltönyökre, mint női costumökre. Legjobb minőség, legujabb divat és a legolcsóbb árak mellett.

### Maradékok

amíg a készlet tart, igen olcsón a régi Kessuth-utcai üzletünkben is kaphatók.

Tisztelettel 255

### Domán és Kurz

postó- és gyapjuszövetüzlete  
PIAC-UTCA 49., a főpostával szemben.

Szabadalmazott kerítés sodronyfonat, Tüskés huzal, Planet Jókák (szőlő és kukorica kapálásra) Permetezők, — Kerti locsolók. Venvige ollók és oltó kések stb. beszerezhetők :-:

## Bészler és Dávid

vaskereskedőknél

308

DEBRECZEN, Piac-u. 7. sz. :-:

## Győznek a törökök

### Európai beavatkozás.

#### Ultimátum Montenegrónak.

Csataldzsánál győzelmesen nyomulnak előre a törökök friss csapatai, míg a bolgárok, akik a legnagyobb vérvesztést szenvedték a háboruban, visszavonulnak és egymás után adják fel a már elfoglalt pozícióikat. Már visszavonuló seregük hátvédje is Csorlunál van. Csupán Drinápolyt ostromolják még makacs elszántsággal, de az még mindig állja a már fél év óta tartó ostromot. A törökök most arra törekszenek, hogy a bolgár sereg élemezését a tenger felől elvágják és ha ez sikerül, akkor a bolgár sereg éhen pusztul, mert az utak járhatatlanok.

Montenegró és monarchia közt a feszültség egyre élesebb jelleget ölt és a bécsi lapok már arról írják, hogy a monarchia legközelebb már ultimátumot küld a bőrében megférni nem tudó, liliputi Balkán államocskának. Legújabb távirataink a következők:

#### Ultimátum megy Cetinjébe.

Bécs, márc. 21. Feltétlenül beavatott hírforrás közlése szerint Nikita montenegrói király az osztrák-magyar nagykövet előtt a következőképp nyilatkozott:

— Sajnálom, hogy Skutari bombázása miatt a város lakossága is szenvedett. Utasítottam a főparancsnokot, hogy ezentúl ne lövessen a városra, csak az erődítményekre. (Eso után köpönyeg: már a város romokban hever az osztrák-magyar konzul jelentése szerint.)

Nikita válaszával a monarchia nem fog megelégedni, mert az nem elégtétel, hanem — mint a Presse írja — elutasítás, melyre az lesz a monarchia válasza, hogy rövid lejáratu jegyzeket küld Cetinjébe.

Berlin, március 21. Mint a Berliner Tagblatt írja, a monarchia egészen rövid határidőhöz kötött ultimátumot fog Montenegróhoz intézni, mert eltökélt szándéka, hogy ervényt szerez követeléseinek.

Róma, március 21. A nagyköveti konferencia tudatni fogja úgy Szerbiával, mint Montenegróval, hogy a nagyhatalmak megmáshíthatatlan elhatározása, miszerint Albánia határait ők állítják meg, tekintet nélkül a Balkán-államok ellenakciójára. Ezt a deklarációt a legóvidebb idő alatt tudomására hozzák Szerbiának, Montenegrónak és Görögországnak, melyek Albánia felosztására törekednek.

Róma, március 21. A nagyhatalmak követelni fogják: az ostromlott Skutariából az idegen kolóniák szabadon elvonulhassanak és a szövetségesek feltétlenül respektálják a katolikusok jogait.

#### Háborus előkészületek.

Róma, március 21. Az olasz flotta egyik osztálya indulásra készen áll Messinában. A hadi tengerészet főparancsnoksága táviratban szólította fel a flotta parancsnokait, hogy a husvéti ünnepekre senkit se szabadsgoljanak.

Pétervár, március 21. A monarchia és Montenegró konfliktusa nagy aggodalmakkal töltik el az orosz kormányt. A minisztertanács legutóbbi ülésén a főbb katonai tekintélyek is részt vettek a tanácskozásban.

Róma, március 21. Az aegai tengeren levő olasz flotta megerősítésére az olasz kormány még 1 hadihajót küldött, mert a hármass szövetségnek eltökélt szándéka, hogy Európa érdekei: fegyveres erővel is érvényre juttatja.

#### Török győzelmek.

Konstantinápoly, márc. 21. A török sereg győzelmei Csataldzsánál sokkal nagyobbak, mint eleinte gondolták. A legfontosabb pontok már mind török kézen vannak. Csorlunál már csak a visszavonuló bolgár sereg hátvédje áll. A török terv most az, hogy a bolgár sereg élemezését a tenger felől elvágja és ha ez sikerül, a bolgár sereg helyzete kétségbeejtő lesz, mert a száraz földön az utak járhatatlanok és az élemezés lehetetlen. A bolgár sereg már is lázong és a csapatok hazabocsájtásukat követelik.

—: COSTÜMÖK —:—  
óriási választékban, rendkívüli olcsó áron szerezhetők be  
**HALMÁGYINÁL.**

## Táviratok.

### Az államosítás ellen.

Budapest, március 21. A vármegyei tisztviselők országos egyesületének igazgató tanácsa ma tartotta ülését Fazekas Ágoston pestvármegyei alispán elnökelete alatt és Horváth József igazgató foglalkozott a kormány legújabb tervével, hogy a jegyzőket államosítani akarják. Az egyesület igazgatósága úgy határozott, hogy felír a kormányhoz, kifejtve aggodalmait a terv ellen és kéri a kormányt, hogy a javaslatot mielőbb a képviselőházban benyújtana, szakértekezlet elé terjessze.

### Koronázás Athénben.

Athén, márc. 21. Ma koronázta meg Görögország új királyát, XIII. Konstantint. Délelőtt 11 órakor 101 ágyulövés tudatta a parlament előtt összesereglett néppel, hogy a király palotájából elindult. A király fél 12 órakor érkezett a parlamentbe, ahol a metropolita felolvasta az esküt, melyet a király utána mondott és aláírt. Ezzel véget ért a koronázás. A király ezután hajón Salonikibe utazott, a hová holnap érkezik meg.

### Vád Németország ellen.

Páris, március 21. Szenzációs vádat emelt a „Matin” című lap Németország ellen. A vád az, hogy Németország Franciaország északi részein egész sereg szülésznőt fizet, hogy azok magzatelhajtással foglalkozzanak. A szenzációs leleplezéssel a Matin a három éves katona szolgálat mellett érvel.

### Gyilkos csárdás.

Székesfehérvár, márc. 21. Kőszegi Mihály sárszentmihályi csardáshoz beállítottak a dús gazdag rezonáló cigányok és szállást kértek. Hogy békés szándékukat mutassák, 300 korona biztosítékot ajánlottak fel. A csárdás megtagadta kérésüket és bikacsekkel verte a cigányokat, majd kihozta a puskáját és a menekülő karaván után lőtt. A lövést talált és a vajda felesége boltan esett össze. A csárdás úgy adta elő a dolgot, hogy a cigányok megtámadtak és önvédelemből lőtt rájuk, a vizsgálat azonban ennek az ellenkezőjét igazolta, mire tartóztattak.

### György király gyilkosa örült.

Szaloniki, márc. 21. A vizsgálat megállapította, hogy György görög király gyilkosa beszámíthatatlan örült, tehát nem is vonható felelősségre.

## Közgazdaság.

### Kereskedelmi és iparkamarai közlemények.

#### Bakancs-szállítás a honvédségnek.

A m. kir. honvédség 1913. évi bakancs szükségletének szállítása 50 százalékban a kis iparosságnak van főtartva. Ez az 1913. évre kitesz: 16000 pár bakancsot és 5800 pár könnyű cipőt. Pályázhatnak reá egyes iparosok, alkalmi vagy állandó ipari szövetkezetek. Ha egy városból vagy községből több iparos vagy szövetkezet pályázik, ezek a szállítás tartamára egyesülni tartoznak. A szállításnak ez évben meg kell történni. Kivételes esetekben a szállítási határidő 1914. áprilisig meghosszabbítható. Ilyen esetben azonban megszorítások vannak az egységáraknál. A pályázatok a kamarához adandók be és pedig 1913. apr. 20-ig. A kamara értesítette e szállításról kerülete összes cipész és csizmadia ipartársulatait, ipartestületeit. A közelebbi feltételek tehát e testületeknél és a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál tudhatók meg.

#### Az Általános Forgalmi Bank

Részvénytársaság tegnapi igazgatósági ülésében megállapított mérleget ma teszi közé. Ezen mérleg a vele érdeklődésbe lépett „Mercur” Váltóüzleti Részvénytársaság szigorú üzletelvi alapján és a még tartósnak ígérkező súlyos gazdasági helyzet peszinisztikus mérlegelésével állított össze. Ezek folytán az intézet múlt évi mérlege 880.000 korona veszteséget tüntetett fel. A veszteség fedezésére nevezte az igazgatóság azon javaslatot fogja a folyó hó 30-án megtartandó közgyűlés elé terjeszteni, hogy az intézet jelenleg 4 millió koronát kitévő alap-tőkéje 3 millió koronára szállítassék le, a tartaléktőke pedig 200.000 koronára egészítessék ki. Minek folytán egy részvény mérleg szerinti belértéke 220 korona lesz. Tekintettel arra, hogy a kimutatott veszteség csak részben szolgál tényleges leírásokra, jelentékeny része azonban a rossz viszonyok hosszantartása folytán aggályossá válható kilévségek tartalékaul szolgál, tulajdonképpen a részvények mai értéke a mérleg szerinti belértéknél tényleg nagyobb. Az igazgatóság a közgyűlésen javasolni fogja, hogy a K. K. Priv. Bank und Wechselstuben Aktiengesellschaft „Mercur” vezérigazgatója Chavane Miksa ur, valamint a „Mercur” Váltóüzleti Részvénytársaság vezérigazgatója, Berger Mór ur az intézet igazgatóságába bevalasztassanak. Ezen pénzügyi transactional az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság igazgatósága úgy a debreceni piac, mint a részvényesek érdekeit minden tekintetben szem előtt tartotta.

„Debreceni Építő Részvénytársaság” cég alatt 1 millió korona alaptőkével tegnapi napon új intézmény alakult, melynek feladata lesz a mostoha pénzügyi viszonyok folytán szűk korlátok közé jutott építőipar fellendítése. Az alakuló közgyűlésen igazgatóság tagjaiul megválasztottak: gr. Degenfeld József főrendihazi tag, Márk Endre m. kir. udvari tanácsos, Hollós Ödön, a pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatója, Grünvald Mór okl. építész, Szavay Gyula keresk. és iparkamarai titkár, Grünvald Mór vállalkozó, Glatz Antal, az Első Magyar Ált. bizt. vezértitkára, Schiffer Miksa okl. mérnök, dr. Nyiri Ernő ügyvéd és Schweiger Ödön, a Pesti Magyar Keresk. Bank igazgatója. Felügyelő bizottsági tagul megválasztottak: Balázs Leó, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aligazgatója, Fischer János aligazgató, Frigyesi Jenő bankigazgató, dr. Gáspár Géza főorvos, dr. Kemény Viktor ügyvéd és Poroszlai László bankigazgató. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen elnökké gróf Degenfeld József, al-elnökké Márk Endre és Grünvald Mór, jogtanácsossá dr. Nyiri Ernő választottak meg.

Közvetlen kávé behozatal.

**Mindenkit érdekel**

hogy a közelgő husvétii ünnepekre fűszer, csemege, tea, rum, bor, konyak és likőr különlegességeket kizárólag

**Grósz Sándor és Testvére**

fűszer nagyáruházában szerezzék be, Csapó-u. 7., kenyérfiac.

Különösen felhívjuk a n. é. közönség figyelmét dusan felszerelt **mazsola raktárunkra** 1 kiló korona 1.12, valamint kitűnő asztali, ménesi veres, hegyi és asszu bor különlegességekre a legolcsóbb árakban.

Közvetlen kávé behozatal.

Liszt és korpát nagy raktár.

Liszt és korpát nagy raktár.

**Fodor Testvérek**

„Bizalom“ Temetkezési Intézet Kistemplombazár. Telefon 846. Éjje! 306.

**I-ső osztályu** temetés, diszitett sima fakoporsó és hozzávaló kellékek, két lovas gyáskocsival 50 korona.

**II-dik osztályu** temetés, ércállásu fakoporsó és hozzávaló kellékek, két lovas gyáskocsival 80 korona.

**III-dik osztályu** temetés, bársonyos koporsó és hozzávaló kellékek, két lovas gyáskocsival 120 korona.

**IV-dik osztályu** temetés, érckoporsó és hozzávaló kellékek, négy lovas füveges gyáskocsival 200 korona.

**V-ik osztályu** temetés, diszes érckoporsó és hozzávaló kellékek, négy lovas barok gyáskocsival 300 korona.

**VI-dik osztályu** temetés, sarcofág érckoporsó és hozzávaló kellékek, négy lovas füveges dísz barok gyáskocsival 400 korona.

Diszítések és behuzásokat díjtalanul eszközölünk. Művirág koszorukat 70 fillértől kezdve gyári árban számítjuk. — Elvünk pontosság és kegyeletteljes kiszolgálás.

3587—1912. v. k. szám.

**Árverési hirdetmény.**

A debreceni kir. bíróságnak V. 5131/1—1912. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Pártos D. Dezső részére debreceni lakostól 550 kor. tőke, ennek 1911. év október hó 30. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 84 kor. 56 fillér perköltség erejéig 1912. évi december hó 6-án bíróság felül foglalt és 1810 koronára becsült írógép, butorok és egyéb ingóságok **1913. évi március hó 27-én délután 4 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Piac-u. 71. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a leg többet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debrecen, 1913. évi március hó 14-én.

Oláh Géza,  
bírói kiküldött.

325

**Meghívó.****Az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság VII. évi rendes közgyűlését**

1913. évi március hó 30-ik napján délután 3 órakor tartja Debreczenben az intézet helyiségében (Piac-utca 68. szám) melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja

az **Igazgatóság.**

**Tárgysorozat:**

1. A közgyűlési jegyzőkönyv nitelesítésére és az esetleges szavazatok beszédésére az elnök által 3 részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése, az 1912. évi zárszámadás és mérleg megállapítása.
3. Az igazgatóság jelentése a „Mercur“ Váltóüzleti Részvénytársaság budapesti pénztársasággal léte itett érdekközösség tekintetében.
4. Az igazgatóság javaslata az alaptőkének 3 millió koronára való leszállítása és a részvények névértékének 300 koronára leendő lebélyezése iránt.
5. Az alapszabályok módosítása.
6. Igazgatósági tagok választása.
7. Felügyelő-bizottsági tagok választása.
8. Esetleges indítványok tárgyalása.

**Figyelmeztetés:** Az évi mérleg, valamint az erre vonatkozó mellékletek az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg a részvényesek által megtekinthetők.

A közgyűlésen szavazati jogot csak oly önjogu részvényes gyakorolhat, kinek részvénye nevére iratván a társaság részvénykönyvébe bevezettetett és aki részvényeit azok részvényével együtt a közgyűlés tartamára azt legalább 5 nappal megelőzőleg az intézet pénztáránál, vagy valamely debreceni pénzügyi intézeti részvénytársaságnál, vagy Budapesten a „Mercur“ Váltóüzleti Részvénytársaságnál letétbe helyezte.

A közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatók, melyek azt legalább 30 nappal megelőzőleg az igazgatósághoz írásban benyújtattak.

321

**Turul-Cipők**

tarthatóságuk és finom kivitellük  
által napról-napra kellendőknek.

Leginkább ajánlható cikkeink:

Női félcipő chevreaubőrből	7.50
Női fűzős chevreaubőrből	9.50
Férfi fűzős boxbőrből	10.-
Férfi fűzős chevreaubőrből	10.50

**Turul cipőgyár r.-t.**

a monarkia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár: Debreczen

**Piac-utca 48. szám.**

208

Telefon 6-91.

20.000 pár heti gyártás.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

☛ Telefon 6-91.

130 fiókraktár bel- és külföldön.



Állás- és egyéni bejelentések...  
Vasárnap 10 óráig.

# APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozásokra legyem szíves felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegzet nélkül megküldeni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a hirdetővel együtt közölni kell.

Apró hirdetések díja előre fizetendő. Vidékről apró hirdetések díja levéltárcsákban is befizethető.

## Ajánlat.

**Modern**  
4 szobás utcai 1. lakás május hó 1-re kiadó. Simonffy-utca 32. 1954

**Vérzegényeknek**  
egy vörös borok, francia és magyar cognacok nagyválasztékban Orosz kereskedőnél, Csapó 86. 1937

**Sestakerti**  
nyaraló a Komlóssy-úton bérbe kiadó, szőlővel és gyümölcs fákkal. Értekezhetni Széchenyi-utca 14., ügyvédi irodában. 2025

**Baracklekvár**  
vizes és ecetes ugorka kapható Spitzernél, Simonffy-utca, Halpiac. 2007

**Öntözőkövek**  
igazi kisüstönfőzött barackpálinkával kínáljuk. Kapható Vadászinnál, Eötvös-u. 11. Telefon 315. — 1 liter K 244. haza küldi. 1991

**Egy**  
üzletnek való helyiség kiadó. Kinizsi-utca 55. sz. alatt, (Csapókert.) 1990

**Főtéren**  
2 szobás udvari lakás irodának, garzon lakásnak kiadó. Piac-utca 19. 1968

**Főtéren**  
4 szobás másodemeleti utcai erkélyes lakás kiadó. Piac-utca 19. 1967

**Bérbeadó**  
Ujfalván, Vámospécsi-ut mellett 50 hold, Fancsikán 29 hold tanya. Értekezhetni Dr. Tóth János ügyvédnél, Piac-u. 30. 1962

**Vendéglők**  
és kintések figyelmébe ajánlja Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedő valódi szegedi édes nemes és róssa paprika különlegességeit, valamint saját őrölt fűszer nagyraktárt. Nagyobb vételnél árszármányt nyújtok. 52

**Festékes**  
hordók igen olcsón kaphatók. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

**Házi**  
szobák kóstoló és izletes bentékezésére kapható. Cím a kiadóhivatalban.

**Egy**  
jó forgalmu kovács műhely kiadó. Nyugoti-u. 16. 2027

**Szarvasmarhának**  
nyári legelő, tetőfedő nád kapható. — Dr. Szöllőssi, Ottomány. 2012



**Kiadó villa.**  
Komlóssy-ut 48 sz. modern villa, esetleg termő szőlővel együtt kiadó. — Felvilágosítás nyújt Piac-utca 15 szám alatti irodában. 2000

**Darvas-utca**  
52. házamat elcserelném külsőségi nagy telekkel. Értekezhetni ugyanott. 2056

**Ha**  
szereti az igazi kisüstönfőzött barackpálinkát telefonáljon — 315. — Vadász, Eötvös-u. 11. 1 liter K 244. haza küldi. 2057

**Egy**  
csinosan burorozott utcai szoba azonnal kiadó. Sziv. 8. 2054

## Saját termésű fajboraim

1 liter új 64 fillér, 1 liter 6 ezerjő 96 fillér, 1 liter 6 risling 112 fillér, a fenti árak 5 literen felüli vételnél kapható. Ajánlom még valódi finom 6 éves Zöld szilvái, Bakar és Delevare boraim. A bocskaik pincében nagy mennyiségű 6 Risling és ezerjő borból egész hordó vételnél előnyös árban szolgálok.

**Jóna János**  
Debreczen, Nyil-u. 34.  
Telefon 704. sz. 303

## Kereslet.

**Aranyat,**  
ezüstöt, zálogcédulát vesz Steiner Mihály, Csapó 27. keresztúpon. 45

**Joghallgató**  
kötöny bizonyítványokkal, nagy gyakorlatl tanítást (korrepetíciót) vállal. Cím a kiadóban.

**Méheket**  
veszek kasban vagy kaptárban. Geiger Béla, Csapó utca 26. emelet. Bruckner ház. 2049

**Fodrászsegéd**  
felvétetik kisegíteni vagy állandóan. Ujházy, Csapó-utca 98. 2055

**Husvétii tojás festékek,**  
husvétii locsolók, husvétii illatszerek nagy választékban kaphatók **Jósa és Jóna** drogériájában, Kossuth utca 6. 297

## Eladás.

**Eladó**  
vagy kiadó 1710 négyszögöl barna homok alj föld a létai-ut mellett, — kertészeknek való. Tudakozódní Bozzay-telep Csókánál. Ugyanott kiadó lakások egész udvarral. 1787

**Wolofka-**  
telep 22. sz. ház eladó. Értekezni Kandia-u. 7. 2034

**Eladó**  
egy féderes kocsi, használható tejhordásra is vagy élesztő hordásra, — egy taligás taliga. 2053

**Eladó**  
két lovas stráfszekér, — ócska paraszt szekér, egy lovas szekér. Miklós 40. 2052



**Családlház**  
Nyilas-telepen Melvin-utca 20 sz. szép ház kerítel, nagy udvarral eladó, vagy kiadó. Bővebbet Nagymagyaralföldi Bankban Piac-utca 73. I. em 320

**Bor**  
saját termés, hordónként is eladó. — függő lámpa olcsó eladó Markbreitnál Rákóczy 50. 2022

**Automobil**  
teljesen új 18 ló erős eladó. Értekezhetni Fazekas Imrénél, Piac-u. 77. b

**Két**  
szoba butor elköltözés miatt eladó. Bővebb felvilágosítás a kiadóban. 1995

**Csapókert**  
Mikes Kelemen 23. sz. ház eladó. Kevés pénzzel megvehető. 2047

**Eladó**  
ház. A vámospécsi-ut mentén, a halasi-ut mentén, a Halasi-telepen, 62. szám, két rendbent lakással és hozzátartozó melék helyiségekkel, jóvizű kut. 2046

**Eladó**  
egy lovas stráfszekér, erős köbméterű szekér. Miklós 40. 2051

**Eladó**  
szőlő, Ujkert Nádor-utca 8. 2030

**Kerítésekhez**  
alkalmas mindenféle rövid lécek különösen 4 láb hosszú, 1 col vastag és 2 col széles léc darabonként 4 fillérért kaphatók

**Balog David**  
fatelepen Miklós-u. végén. 225

Megnyílt Megnyílt

## KOMLÓSGÉZA

divatháza

Piac-u. 52 Megyeház mellett.

**Női és leány felöltő ujdonságok**

costümök, blusok, pongyolák remek választékban. Külön gyermekruha és felöltő osztály

Ernyő különlegességek.

**Szolid olcsó árak!**

**Előzékeny kiszolgálás.**

Divatlapot ingyen és bérmentve küldök. 284

Legfinomabb sütemények, diós, mákospatkók, krémek, parfaik, fagyaltok.

## Urasszonyok figyelmébe!

Van szerencsém a n. e. közönség becses figyelmét felhívni arra, hogy a

# Husvétii ünnepekre

diós és mákos patkók, kalácsok, kuglófok, krémek, parfaik, fagyaltok, sütemények

finom készítését elvállalom és pontosan a megrendelt órára hazaszállítom.

Husvétii tojások gazdag választékban.

## Mindenféle tejszínes sütemények.

Minden alkalomra cukorkák, ajándékok nagy raktárát rendeztem be.

Szíves megrendelést kér, tisztelettel

**JOST, cukrászata,**  
Piac-utca 9. szám, Csanak-ház.

Nincs más beszéd tárgya Debreczennek, mint a

# Budapesti Illatszertár

Ne tévesszük össze más hasonló reklámmal.

olcsó és folytatólagos eladása. Győződjünk meg! Piac-utca 83. sz. alatt.

Eladásra kerülnek: 250

Brázi Márv. szapp. 20 fill.	Yes powder nagy 420 fill.	Hajrepp mtr . . . . . 26 fill.
Ódol nagy üveg . 150 "	" " kicsi 250 "	Sütővas . . . . . 30 "
Valódi C ln viz 1 db 40 "	Kolozsv. ásv. szapp. 56 "	Hajkefe . . . . . 40 "
Dralle Iluzió . . . 270 "	Borotva szappan . 10 "	Körömkefe . . . . . 10 "
Pixavon . . . . . 190 "	Kolozsv. rud chieszappan 50 "	Ruhakefe . . . . . 40 "
Kalodont fogórem . 46 "	Ideal parfüm . . . 30 "	Fogkefe . . . . . 20 30 "
Francia szájviz . 120 "	Cipő krém . . . . . 12 "	Bajuszfix . . . . . 10 "
Rebékó fogórem nagy 120 "	Vindsor szappan . 60 "	Brilantin . . . . . 30 "
Kielhauser szájviz 70 "	Kielhauser szappan 30 "	Bajuszpedró . . . . . 24 "
Heider szájviz 70 "	Kielhauser Speick szappan 52 "	Doboz tejórem . . 10 "
Egger fogórem . . 56 "	P r m l üve . . . . . 30 "	Gyertya 1 csomag . 42 "
Dr. Heider fogórem 30 "	1 tet neverip ovszer 2, 4, 5 K	1 db felt powder . 30 "